Дарсҳои 95 ва 96

қо-қу	ба-ро-мад	гашт
ат-роф	хуш-рӯ-ву	дашт
зе-бо	пах-моқ	қоқ

Ққ Ққ

пахмоқ

қоқу

ҚО-ҚУ

Қо-қу ба-ро-мад ба дашт,
Ат-роф аз ӯ зе-бо гашт.
То-қи-и ӯ қоқ шуд,
Хуш-рӯ-ву пах-моқ шуд.

Тоқии қоқу қоқ шуд.

Қ

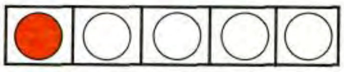

Ч ч

Ч ч

чинор

чаш-ма	ме-нӯ-шанд
чӯ-по-нон	чи-нор
ху-нук	а-зи-ме
қиш-лоқ	ме-бо-шад

ЧАШ-МА

Қиш-ло-қи мо чи-но-ри а-зи-ме до-рад. Дар зе-ри чи-нор чаш-ма аст. О-би чаш-ма хе-ле соф ва ху-нук ме-бо-шад. Чӯ-по-нон аз он чаш-ма об ме-нӯ-шанд.

чашма

Чӯпон об менӯшад.

Чч Чч

бар-ра-ча	ла-ба-кат	фо-ра-мат
кал-ла-ча-ат	чаш-ма-кат	о-лу-ча
ка-ду-ча	о-во-за-ки	бул-бул

ка-ду-ча ○○○○○○

каллача

БАР-РА-ЧА

Бар-ра-ча, о бар-ра-ча,
Кал-ла-ча-ат ка-ду-ча!
Ду чаш-ма-кат о-лу-ча!
Ин ла-ба-кат гул ба-рин,
Он ла-ба-кат гул ба-рин.
О-во-за-ки фо-ра-мат
Хо-ни-ши бул-бул ба-рин.

барача

булбул -

Ду чашмакат олуча.

Ҷҷ

Ҷ ҷ

Ҷа-ми-ла	ҷо-рӯ-бам
ме-рӯ-бад	ҷо-рӯ-баш
ҷо-рӯб	ме-хо-над
су-руд	ме-би-нед

ҷорӯб

Ҷамила

ҶА-МИ-ЛА

Ҷа-ми-ла ҷо-рӯб дорад. Ӯ бо ҷо-рӯ-баш хо-на ме-рӯ-бад ва су-руд ме-хо-над:

...Ана, мебинед,
Ҷорӯб дар дастам.
Бо ин ҷорӯбам
Хона мерӯбам...

Мирсаид Миршакар

Ҷамила хона мерӯбад.

Дарсҳои 103 ва 104

Чӯ-ҷа	до-но	ба-ро-ма-да
фи-реб	до-дам	гуфт
фаб-ри-ка	де-вор	о-ча
на-до-рам	Чӯ-ҷа-и	гун-ҷишк

Ҷҷ Ҷҷ

гунҷишк

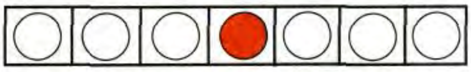

ЧӮ-ҶА

...Чӯ-ҷа-и до-но ба са-ри де-вор ба-ро-ма-да гуфт:
– Ту-ро фи-реб до-дам.
Ман о-ча на-до-рам. О-ча-и ман фаб-ри-ка.

Ҷӯҷаи доно

девор -

Очаи ҷӯҷа фабрика аст.

Ээ

э-лак	па-да-рам	пур-сид
ҷа-воб	бехт	чис-тон
Э-раҷ	чаш-маш	сад-то
бо-ре	мо-да-рам	орд

чистон ☐☐ чис-тон

элак

Э-ЛАК

Падарам элаки нав харид. Модарам орд бехт.
Бо-ре мо-да-рам пур-сид:
– Эраҷ, ҷавоби ин чис-тон чист?
Худаш 1-то, Чашмаш сад-то.
Ман ҷавоб додам:
– Элак.

Эраҷ

падар -

Модарам орд бехт.

Ӣ

ӣ

ӣ ӣ ӣ

ӣ ӣ

Қум-рӣ	қа-но-таш	Зе-бӣ
дош-танд	дӯс-то-ни	тӯ-тӣ
па-ран-да-гон	мо-ли-данд	ши-каст

Зебӣ

тӯтӣ

ТӮ-ТӢ

Тӯтӣ ба сим зад, қаноташ шикаст.
Қумрӣ ва Зебӣ онро доштанд.
Ба қаноташ дору молиданд.
Бо дока бастанд.

Парандагон – дӯстони мо.

Қумрӣ тӯтиро дошт.
Зебӣ дору молид.

Дарсҳои 109 ва 110

Э-раҷ	зар-рин	чист
Қум-рӣ	саб-зӣ	ху-бо-нӣ
ҷа-во-би	чис-тон	дас-тар-хо-нӣ

Сабзӣ

мурғобӣ

САБ-ЗӢ

Эраҷ аз Қумрӣ пурсид:
– Ҷавоби ин чистон чист?
Мехи заррин
Таги замин.
Қумрӣ ҷавоб дод:
– Сабзӣ.

Қумрӣ -

СЕ-БИ ХУ-БО-НӢ

Себи хуби хубонӣ,
Ту зеби дастархонӣ.

Себи хуби хубонӣ,
Ту зеби дастархонӣ.

Ҳ ҳ

Ҳ ҳ

Мак-таб | сох-тем | об-бо-зӣ
Ҳа-биб | ҳавз | соф
ҳав-лӣ | ба-ча-ҳо | ме-ку-нанд

ҲАВЗ

Мактаби мо ҳавлии калон дорад. Мо дар ҳавлии мактаб ҳавз сохтем. Оби ҳавз соф аст. Бачаҳо дар ҳавз оббозӣ мекунанд. Ҳабиб хеле оббоз аст. Ӯ нағз шино мекунад.

Ҳабиб

ҳавлӣ

мактаб -

бачаҳо

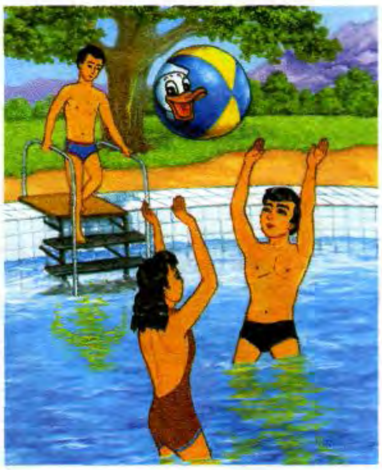

Оби ҳавз соф аст.

Рӯ-боҳ	ҳас-рат
гу-рус-на	бу-да-аст
да-ро-мад	на-ме-хӯ-рам
қа-ди	ка-сал
на-ме-ра-сид	боғ

___ ? ___ !

Ҳҳ Ҳҳ

рӯбоҳ

РӮ-БОҲ ВА АН-ГУР

Рӯбоҳи гурусна ба боғ даромад. Ангур пух-та буд. Вале қади рӯбоҳ ба он намерасид. Рӯбоҳ бо ҳасрат гуфт: «Ангур хом будааст, онро на-ме-хӯ-рам, касал мешавам».

ҳандалак

Рӯбоҳ ба боғ даромад.

Ангур пухта буд.

Ғ Қ Ч Ҷ Ҳ

О А У Ӯ И Е Э Й

Дарсҳои 115 ва 116

Й й

бу-наф-ша
зе-би
пай-ғо-ми
ҷӯй

о-рос-та-рӯй
нав-ба-ҳо-ру
ме-гуфт
бӯй

й й

й й й

Й Й Й

бунафша

БУ-НАФ-ША

Ман зеби ҷӯй мегуфт,
Оростарӯй мегуфт.
Пайғоми навбаҳору
Мушкин ба бӯй мегуфт.

Акобир Шарифӣ

оростарӯй

Ман зеби ҷӯй мегуфт.

Дарсҳои 117 ва 118

То-ҷи-кис-тон	Ду-шан-бе	бай-рақ
зин-да-го-нӣ	пой-тахт	ба-ча-ҳо
Ҷум-ҳу-рӣ	сар-саб-зу	хур-рам

Йй Йй

байрақ

ТО-ҶИ-КИС-ТОН

Мо дар Тоҷикистон зиндагонӣ мекунем. Ҷумҳурии мо дорои парчам ва нишони худ мебошад. Пойтахти Тоҷикистон шаҳри Душанбе аст.

Тоҷикистон

Ҷумҳурӣ

пойтахт -

Бачаҳо дар васфи Тоҷикистон шодона суруд мехонанд:

Эй мулки хуррам,
Эй гулшани мо.
Ту ин қадар ҳам
Сарсабзу зебо.

Эй мулки хуррам,
Эй гулшани мо.

Ё ё

ги-ёҳ-ҳо	рас-та-ни-ҳо	кӯҳ-ҳо
тай-ёр	ме-саб-занд	зи-ёд
а-лаф-ҳо	бут-та-ҳо	кӯҳ-сор

Ё ё

ё ё ё

Ё Ё Ё

зиёд

гиёҳ

ГИ-ЁҲ-ҲО

Тоҷикистони мо сарзамини кӯҳсор аст. Дар кӯҳҳо буттаҳо, алафҳо ва дигар растаниҳо месабзанд. Қисми зиёди ин растаниҳо гиёҳҳо мебошанд. Аз гиёҳҳо дору тайёр мекунанд.

тайёр

растанӣ -

Гулҳо ва гиёҳҳоро решакан накунед!

Гиёҳҳоро решакан накунед!

Дарсҳои 121 ва 122

Ёё Ёё

Ё-қут	се-со-ла	ё-рӣ
Ёд-гор	ме-гу-за-ро-над	ақ-лу
боғ-ча	мак-таб	та-миз

боғча

пиёла

пиёз

Ё-ҚУТ ВА ЁД-ГОР

Ёқут ба боғча меравад. Ӯ сесола аст. Ёдгор ба мактаб меравад. Ёдгор ба Ёқут ёрӣ медиҳад. Ӯ Ёқутро аз роҳи калон мегузаронад.

Ақлу тамиз – барои ҳама зарур!

Ёқут ба боғча меравад.
Ёдгор ба мактаб.

Дарсҳои 123 ва 124

Я я

ях-дон
Зул-фи-я

Я я я я Я Я

яхдон

Шам-си-я	кор-хо-на	ме-ба-ро-рад
кор-га-рон	тар-би-я	му-раб-би-я
По-мир	зе-бо-янд	меҳ-ру-бон

мураббия

тарбия -

ЯХ-ДОН

Падари Шамсия дар корхона кор мекунад. Корхона яхдон мебарорад. Яхдонҳои «Помир» хеле зебоянд. Зул-фи-я-хо-ла бачаҳои коргаронро тарбия мекунад. Ӯ мураббияи меҳрубон аст.

Яхдонҳо хеле зебоянд.
Шамсия

Дарсҳои 125 ва 126

Яя Яя

гун-ҷиш-как	пан-ҷа-аш	бо-зӣ
май-да-як	шох-ча-ҳо	нағ-ма-со-зӣ
хуш-рӯ-як	ни-шас-та	бут-та-ҳо

гунҷишкак

як

1

Яҳё

ГУН-ҶИШ-КАК

Гунҷишкаки майдаяк,
Майдаяку хушрӯяк.
Дар панҷааш шохчаҳо,
Дар болои буттаҳо.
Нишаста бозӣ мекард,
Хуб нағмасозӣ мекард.

Мирсаид Миршакар

Гунҷишкаки майдаяк,
Майдаяку хушрӯяк.
мӯрчаяк

Дарсҳои 127 ва 128

Юю

ю ю ю ю
Ю Ю Ю

ю-ған

Ю ю
ю ю ю
Ю Ю Ю

Ю-нус	А-юб
ҳам-ди-гар	чо-ра-шон
но-тарс	да-лер
Қай-юм	па-ра-шют

юған
Юнус
парашют

ПА-РА-ШЮТ

Яку дую сею чор,
Ҳар чорашон ба ҳам ёр.

Юсуф, Юнус, Қайюм ва Аюб дар як синф мехонанд. Онҳо бо ҳамдигар ҷӯра мебошанд. Ҷӯраҳо варзишро дӯст медоранд. Ҳар чорашон далер ва нотарсанд. Онҳо худро бо парашют мепартоянд.

Аюб
Қайюм
Юсуф-

Дарсҳои 129 ва 130

ж ж ж

Ж Ж Ж

Жж

Ж ж

жо-ла	ба-ҳор	раф-танд
абр-ҳо	Рус-там	но-га-ҳон
Бе-жан	чор-мағз	гул-чи-нӣ

ж ж ж ж ж

ЖЖЖЖЖЖ

каждум

чормағз

ЖО-ЛА

Баҳор буд. Манижа ва Бежан гулчинӣ рафтанд. Ногаҳон осмони софро абрҳои тира печонданд. Бачаҳо худро зери дарахти чормағз гирифтанд.

Жола борид, вале дер давом накард. Абрҳои сиёҳ пароканда шуданд. Офтоб баромад.

Манижа ва Бежан даста-даста гулҳои баҳорӣ чиданд ва ба деҳа баргаштанд.

Бежан гулчинӣ рафт.

Жола борид.

Дарсҳои 131 ва 132

Жж Жж

но-ҳи-я	му-си-қӣ	мак-таб
Ё-қу-бо-ва	я-кум	ме-на-во-зад
Ма-ни-жа	ҳаж-даҳ	му-ал-ли-ма

мусиқӣ

ҳаждаҳ

мижа

МАК-ТА-БИ МУ-СИ-ҚӢ

Дар ноҳияи мо мактаби мусиқӣ кушода шуд. Мактаб ҳаждаҳ талаба дорад. Манижа дар синфи якум мехонад. Ба ӯ муаллима Ёқубова дарс медиҳад. Манижа зеҳни хуб дорад.

Муаллима

НОҲИЯ -

Манижа ғижжак менавозад.

ъ

Са-меъ	шеър	наъл
ме-хо-нанд	Саъ-дӣ	ме-ги-ранд
Маъ-руф	аъ-ло	ба-ланд
фан-ҳо	бур-ро	шамъ

Маъруф

наъл

шамъ

Саъдӣ

ҶӮ-РА-ҲО

Самеъ, Саъдӣ ва Маъруф дар синфи мо мехонанд. Онҳо аз ҳамаи фанҳо баҳои аъло мегиранд. Самеъ хуб шеър мехонад. Овозаш бурро ва баланд мебошад. Ҳамаи мо шеърро дӯст медорем.

аъло

Самеъ шеър мехонад.

Дарсҳои 135 ва 136

ФИРӮЗ

Дарс тамом шуд. Фирӯз ба хона омад. Ӯ хеле шоду хурсанд буд. Модараш пурсид:

– Фирӯзҷон, чаро ин қадар хурсандӣ?

Фирӯз ҷавоб дод:

– Модарҷон, мо имрӯз ҳамаи ҳарфҳоро тамом кардем. Ман ҳоло ҳам мехонам ва ҳам менависам. Модар Фирӯзро ба оғӯш гирифт, бӯсид ва хурсанд шуд.

Дарс тамом шуд.

Фирӯз ба хона омад.

ҳарфҳоро

мехонам -

Модари Фирӯз хурсанд шуд.

МАН «АЛИФБО» МЕХОНАМ

Ман «Алифбо» мехонам,
Бурро-бурро мехонам...
«Алифбо»-и суратдор,
Сурataш чудо бисёр.
Қад-қади роҳи калон,
Бачаҳо шоду хандон,
Сӯи мактаб мераванд,
Мурғобиҳо медаванд.

Убайд Раҷаб

Ман „Алифбо“ мехонам,
Бурро-бурро мехонам.

Дарси 138

МӮРЧА ВА КАБӮТАР

Мӯрчае аз ташнагӣ ба ҷон омада буд, наздики ҳавзе рафт, то об бинӯшад. Тасодуфан пои мӯрча лағжиду дар об афтод. Наздик буд мӯрчаи бечора ғарқ шавад, ки кабӯтаре аз болои дарахте ӯро дид. Кабӯтар баргеро аз дарахт ба минқор канду наздики мӯрча андохт. Мӯрча ба рӯи барг боло шуд ва ба ин тартиб аз марг наҷот ёфт.

Ҳанӯз лаҳзае нагузашта буд, ки як шикорчӣ кабӯтарро диду хост ӯро ҳадафи тири худ созад. Мӯрча матлаби шикорчиро дарёфта, ба ӯ наздик шуд ва пои ӯро чунон сахт газид, ки тири ӯ ба хато рафт ва кабӯтар ҷон ба саломат бурд.

Накӯӣ аз байн намеравад!

– Кабӯтар дар ҳаққи мӯрча чӣ некӣ кард?
– Мӯрча ба некии кабӯтар чӣ хел ҷавоб гардонд?

Нависед:

Некӣ фаромӯш намешавад.